

Odejście od rządów prawa na Węgrzech to ostrzeżenie dla Polski i dla całej Unii Europejskiej

Polska spada z 29. na 36. miejsce w tegorocznym Indeksie Percepcji Korupcji opublikowanym dziś przez Transparency International. W rankingu obniżono również o 9 pozycji lokatę Węgier, które znalazły się w tym roku na 66. miejscu.

Wyniki nie napawają optymizmem. Spadające oceny państw, w których nie respektuje się rządów prawa powinny być ostrzeżeniem dla całej Unii Europejskiej.

Polska obniżyła swój wynik z 62 do 60 punktów (na 100 możliwych), do poziomu z 2013 r. Węgry natomiast w ostatnich sześciu latach spadły aż o 10 punktów, do poziomu 45 pkt. (z 55 pkt. w 2012 r.). Spadek koreluje z działaniami premiera Orbana osłabiającymi instytucje demokratyczne i społeczeństwo obywatelskie. Najnowsze wyniki Indeksu plasują obecnie Węgry niżej niż Czarnogórę – kraj, w którym sytuację Komisja Europejska oceniła, jako „[...] przejawiającą znamiona ‘zawłaszczenia państwa’ [...], gdzie korupcja występuje na każdym szczeblu rządu i administracji publicznej”, co stanowi jedną z głównych przeszkód w dążeniach do członkostwa w Unii.

W ostatnich sześciu latach pojawiło się wiele [podejrzeń](#), że członkowie Fideszu (partii rządzącej na Węgrzech) oraz osoby z nimi związane [sprzeniewierzają środki publiczne](#), w tym pochodzące [z funduszy unijnych](#). Dzieje się to równoległe z dążeniami władz do ograniczenia [aktywności niezależnych organizacji obywatelskich](#), czego najnowszym przejawem jest [projekt przepisów](#) pozwalających na m.in. arbitralne odbieranie statusu pożytku publicznego organizacjom wspieranym z zagranicy i niesprawiedliwe opodatkowanie otrzymywanych dotacji.

Niestety, podobne procesy obserwuje się również w Polsce, Rumunii i Bułgarii, co powinno być sygnałem alarmowym nie tylko dla nas ale i dla Brukseli. Unia Europejska powinna bacznie przyrzeć się rezultatom Indeksu Percepcji Korupcji i zintensyfikować działania w kierunku zagwarantowania, że zasady rządów prawa są przestrzegane we wszystkich państwach członkowskich, a sądy, media i organizacje społeczne mają możliwość kontrolowania władzy.

„Erozja rządów prawa na Węgrzech skutkuje zalewem korupcji sponsorowanej przez państwo. Rumunia i Polska niebawem znajdzie się w tej samej sytuacji, biorąc pod uwagę niepokojące ruchy władz w kierunku ograniczenia niezależności sądownictwa, swobody działania organizacji społecznych i wolności mediów” – stwierdza Carl Dolan, Dyrektor Transparency International, EU.

„Ostatnie sześć lat pokazuje jak niewiele instrumentów w rękę ma Unia, gdy państwa członkowskie rzucają wyzwanie podstawowym wartościom, na których opiera się Unia. Konkretnie działania na rzecz wzmocnienia rządów prawa i zapobiegania korupcji muszą znaleźć się w centrum przyszłej perspektywy finansowej i polityki Unii” – podsumowuje Dolan.

W nadchodzących miesiącach, w trakcie dyskusji wokół nowej perspektywy budżetowej UE, będą toczyć się także rozmowy o [uzależnieniu dostępu do funduszy od przestrzegania zasad praworządności](#). [Takie rozwiązanie postuluje m.in. Transparency International](#).

Fundacja im. Stefana Batorego wspólnie z partnerami z całej Europy proponuje stworzenie Europejskiego Instrumentu Wartości ([European Values Instrument](#)) – specjalnego funduszu, który wspierałby obywateli, organizacje społeczne i media działające na rzecz przejrzystości życia publicznego, demokracji i rządów prawa wewnątrz Unii.

Indeks Percepcji Korupcji Transparency International ([Corruption Perceptions Index](#)) jest wiodącym, globalnym rankingiem postrzegania korupcji w życiu publicznym. Ocenia państwa na skali od 0 do 100, gdzie 0 punktów oznacza najwyższy poziom postrzeganej korupcji, natomiast 100 punktów – najniższy. Najnowsze wyniki, poza wspomnianymi wyjątkami, pokazują lekką poprawę sytuacji w Europie. Dotychczasowi europejscy liderzy rankingu: Dania i Finlandia nieco pogorszyli swoje notowania.

Pełne wyniki znajdują się na stronie: www.transparency.org/research/cpi

Fundacja im. Stefana Batorego jest partnerem [Transparency International](#) w Polsce oraz członkiem międzynarodowej [Koalicji Społeczeństwa Obywatelskiego na rzecz Konwencji ONZ Przeciwno Korupcji](#).

Więcej informacji:

Grzegorz Makowski

Dyrektor programu Odpowiedzialne Państwo

Fundacja im. Stefana Batorego

gmakowski@batory.org.pl